

Bakgrunnsmateriale *Hundre hemmeligheter*

av Anne Marit Sæther / Cirka Teater

Urpremiere på Hovedscenen 5. april 2014

Nyskrevet manus, nykomponert musikk og en ny vri på den tradisjonelle vårmusikalen ved Trøndelag Teater. *Hundre hemmeligheter* er et gigantprosjekt fylt til randen av nyheter, samtidig markerer forestillingen også det bestående, den er en feiring av Cirka Teater og deres 30 år som teatergruppe. *Hundre hemmeligheter* skal også på turné i hele landet og er et samarbeid mellom Trøndelag Teater, Trondheim Voices, Cirka Teater og Riksteatret.

Handlingsreferat

Jørgen er tretten år. Han har en bestevenn som heter Mika, de har vært venner siden de var helt små og deler alt. Jørgen og foreldrene hans holder på å flytte. Mormor er død og de har arvet huset hun bodde i. Midt i flyttekaoset av esker og rot finner Jørgen en boks det står «Må ikke åpnes» på. Men boksen er allerede litt åpnet og inne i den finner Jørgen en bråte med brev. Alle er adressert til ham. Og selv om det står at brevene ikke må åpnes, er de jo til ham. Da er det vel han som bestemmer? Jørgen klarer ikke dy seg og begynner å åpne brevene.

Brevne avdekker hver i sær nye verdener. Det virker som om de inneholder hemmeligheter som det ikke er meningen at Jørgen skal vite om. Hvem skriver brevene? Hva er det brevskriverne vil fortelle, eller ikke fortelle Jørgen? Vet mamma og pappa noe om dette? Og finnes det hemmeligheter som ikke burde vært hemmeligheter?

Heldigvis har Jørgen Mika som han kan dele alt med. For til sist blir kanskje hemmelighetene for store og mange til at Jørgen kan bære dem alene.

Nytt musikkteater

På Trøndelag Teater har vi en lang tradisjon for å spille musikaler, eller musikkteater om du vil. I Adresseavisens anmeldelse av Jazzoperetten *Lykken banker på* kunne man i 1941 lese:

«Det er gammel tradisjon i Trondheim at våren kommer med operetten og operetten med våren, og selv om tidene på mange måter unektelig er meget forandret, så synes i alle fall denne tradisjon å holdes i live.»

Det var altså allerede i 1941 tradisjon at Trøndelag Teater spilte musikkteater om våren. Siden da har våroperetten måttet vike for vårmusikalen. Trøndelag Teater har spilt store internasjonale musikalsuksesser og selv laget egne musikaler, gjerne med lokal tilknytning. Vårmusikalen har alltid vært i en slags bevegelse, men *Hundre hemmeligheter* er allikevel et litt «annerledes» musikkteaterprosjekt. Det mest påfallende er at det er mer eller mindre utelukkende vokalmusikk vi får høre. Selv om enkelte av utøverne spiller instrumenter, er det ikke et orkester i tradisjonell forstand med i denne musikalen. Allikevel er det lite som minner om tradisjonell korsang i Eirik Hegdals musikalske univers, tilrettelagt gjennom Asle Karstads lyddesign.

Til *Hundre hemmeligheter* har Asle Karstad konstruert et system som gir sangerne mulighet til å direkteprodusere egen vokallyd. Ideen om å kunne påvirke stemmelyden uten at det er avtalt med en lydtekniker på forhånd, gir sangerne frihet til å forme sitt eget uttrykk i sanntid. Asle Karstad har, i samarbeid med Arnvid Lau Karstad, laget et helt nytt trådløst kontrollersystem til Trondheim Voices til denne forestillingen. Fra en liten batteridrevet trådløs kontrollboks på armen, kan sangerne legge til forskjellige effekter på stemmen sin. De kan også «sample» (spille inn seg selv på direkten) sin egen stemme, som gjør det mulig å synge flerstemt med seg selv, vri og vrenge på lyden, forsterke eller forminske den. Med alle disse funksjonene tilgjengelige, direkte på armen kan Trondheim Voices og komponist Eirik Hegdal lage lydbilder man

ikke får ut av den menneskelige stemmen alene. Ved hjelp av kontrollboksene, unngår man å bruke ferdiginnspilte lyder i forestillingen, selv om det kanskje er vanskelig å tro at lydene er stemmer, lyder som produseres der og da. Asle Karstad, har samarbeidet med Trondheim Voices som lydprodusent siden ensemblets oppstart, og har vært en del av deres lydlige utvikling fram til i dag. Han jobbet for eksempel med forestillingen *BINGO* som Trondheim Voices gjorde sammen med Cirka Teater. Trondheim Voices har hatt et tydelig fokus på å utvikle sitt sceniske og lydlige uttrykk i en retning som har gitt dem en tydelig og særpreget profil sammenlignet med andre vokalensembler.

Et unikt samarbeid

Forestillingen *Hundre hemmeligheter* er et samarbeidsprosjekt mellom Cirka Teater, Trøndelag Teater, Trondheim Voices/ Midtnorsk Jazzsenter og Riksteatret. Prosjektet oppstod så smått etter et svært vellykket samarbeidsprosjekt mellom Cirka Teater og Trondheim Voices under Olavsfestdagene i Trondheim i 2008. De to gruppene ønsket å videreføre arbeidet og foreslo prosjektet *Hundre hemmeligheter* til Trøndelag Teater. Senere ble det også klart at Riksteatret ønsket å samarbeide og sørger dermed for at forestillingen kommer på turné og blir sett i det ganske land. Samarbeidet mellom Trøndelag Teater, Riksteatret og det frie feltet er unikt i en så stor skala som prosjektet *Hundre hemmeligheter* er.

Cirka Teater 30 år

Cirka Teater er en av Norges eldste frie scenekunstgrupper og ble startet i 1984 av Gilles Berger og Anne Marit Sæther. De hadde begge studert i Frankrike og etter endte studier, dro de til Trondheim hvor Cirka Teaters første forestilling, *Og så kom fyren*, skulle bli startskuddet for en tredve år lang karriere med fysisk og visuelt teater, hovedsakelig basert i Trondheim. Med nesten 40 forestillinger bak seg har Cirka Teater markert seg som en viktig hjørnestein i det trønderske

kulturlivet. Cirka Teater ble tildelt Trondheim kommunes kulturpris i 1997 og Midtnorsk kulturpris i 1998 for sitt arbeid. Tidligere i år ble de dessuten tildelt Liv Ullmann-prisen.

Av de flerfoldige forestillingene og samarbeidsprosjektene Cirka Teater har vært med på kan man nevne de spektakulære forestillingene *Poste Restante* som åpnet Gardermoen flyplass, *Musika Mobile* og *Mekatonia*. Det er heller ikke første gangen Cirka Teater samarbeider med Trøndelag Teater. I 2003 laget de forestillingen *Kurt koker hodet* på Hovedscenen.

I 2014 er det 30 år siden Cirka Teater ble etablert. Jubileumsåret vil markeres gjennom flere arrangementer, som til sammen representerer de ulike formatene og uttrykkene som har blitt Cirka Teaters formspråk. *Hundre hemmeligheter* er deres jubileumsforestilling. Cirka Teater inviterer også til en storslått feiring i juni hvor publikum, kolleger og venner får et gjensyn med tidligere og nye produksjoner over en helg. Jubileumshelgen vil foregå over hele Trondheim. Her vil også *Og så kom fyren*, Cirka Teaters aller første forestilling, bli vist. I tillegg skal flere forestillinger ut på turné, blant annet gjester *Musika Mobile* kulturhovedstaden Riga.

Kunstnerisk Team

Manus og regi

Anne Marit Sæther er utdannet ved Ecole Internationale de Mime de Paris, og Conservatoire National des Arts du Mime et du Cirque: Ecole Au Carré i Paris. Sammen med Gilles Berger dannet hun Cirka Teater i 1984. Hun har vært manusforfatter, regissør eller skuespiller i samtlige Cirka Teaters produksjoner i tillegg til oppdrag som regissør og skuespiller for andre grupper og institusjonsteatre. Med sitt 2-årige arbeidsstipend 2008-2009 har hun utviklet prosjektet *En stein er en bit av jordkloden* – et interaktivt teaterprosjekt for barn i grunnskolealder. Sæther ble tildelt statens treårige kunstnerstipend i 1992. Til *Hundre hemmeligheter* har hun skrevet manus og er medregissør.

Regi

Kjersti Haugen er utdannet regissør ved Ecole Jaques Lecoq og Statens Teaterhøgskole i Oslo. Hun gikk ut av skolen i 2005, og har siden vært bosatt i Trondheim, samtidig som hun har etablert seg som en populær freelance-regissør i norsk teater. På Trøndelag Teater har Kjersti gjort mange forestillinger. Mange vil særlig huske *Et juleeventyr*, *Spring Awakening*, *Et dukkehjem* og *Fedra* og *Jeanne d'Arc*. Til høsten står *Adrian Posepilt* av Kristian Kristiansen, for tur.

Trondheim Voices

Trondheim Voices er et vokalensemble som består av improviserende vokalsolister. Ensemblet springer ut fra jazzlinja ved NTNU og har virket i cirka ti år. De er en del av Midtnorsk Jazzsenter hvor også Trondheim Jazzorkester hører hjemme. I 2008 laget de forestillingen *BINGO* sammen med Cirka Teater som er noe av utgangspunktet for *Hundre hemmeligheter*. I 2010 ga de ut CDen *Improvoicing*. Mange vil også huske konserten *Popludium* i det gamle posthuset i fjor. Kunstnerisk leder for Trondheim Voices er Siri Gjære. Gjære har stått for den musikalske tekstbearbeidelsen av manuset til *Hundre hemmeligheter*.

Komponist

Eirik Hegdal er utdannet fra NTNUs jazzlinje i Trondheim og har markert seg som musiker og komponist i jazz- og samtidsmusikk nasjonalt og internasjonalt. Han er blant annet leder av ensemblene Team Hegdal og Trondheim Jazzorkester som har utgitt en rekke album med Hegdals komposisjoner. Hegdal er også en del en rekke andre ensembler som for eksempel Per Zanussis gruppe Zanussi Five. Som komponist har Hegdal, skrevet verker for blant andre Alpaca ensemble, Trondheim Symfoniorkester, Bødø Sinfonietta og Oslofilharmonien.

Hegdal er 1. amenuensis ved jazzlinja ved NTNU hvor han underviser i saksofon og komposisjon.

Scenografi

Gilles Berger er utdannet ved École des beaux arts de Nancy og ved Conservatoire National des Arts du Mime et du Cirque i Paris. Gilles Berger driver Cirka Teater i Trondheim sammen med Anne Marit Sæther, primært som scenograf. Gilles Berger var nominert til Heddaprisen 2011 i kategorien for beste visuell design for scenografien til *Blå jakt* av Liv Heløe, regi Ivar Tindberg på Den Nationale Scene i Bergen. Berger er kjent for sitt særegne visuelle uttrykk hvor scenografien bryter med det man trodde var fysisk mulig.

Kostyme

Jenny Hilmo Teig er utdannet kostymedesigner fra University of the Arts London og arbeider frilans ved Teateratelier i Trondheim. Hun har gjort kostymedesign på blant annet *Sweeney Todd* og *En medtsåmmårnattsdrøm* for Rabarbrateateret, *Mother Courage* og *Vodka, vann og glasnost* med Samovarteateret, *Håkon + Kark 2011/12/13 Korsvikaspillet*, *Unge dramatikere* for Trøndelag Teater, *Det spøker for jula* og *The 39 Steps* for Nord-Trøndelag Teater og scenografi og kostymedesign på *Over stokk og stein* og *Ugler i mosen* for Konstellasjonen.

Lys

Eivind Myren er fast lysdesigner på Trøndelag Teater med mange produksjoner bak seg. Vi kan nevne *Les Misérables*, *Equus*, *Spring Awakening*, *En folkefiende*, *Rock'n Roll Wolf*, *Et dukkehjem*, *Gjengangere* og *Jubileet*. På Oslo Nye Teater har han lyssatt *Manndomsprøven* og på Nord-Trøndelag Teater *Kjærligheten er blå*. Han har også laget lysdesign for *Karolinerstelet* i Tydal,

Elden på Røros og *Spelet om Heilag Olav* på Stiklestad. I 2013 ble han Heddanominert for det visuelle designet til *Fedra*.

For videre arbeid med *Hundre hemmeligheter* i skolesammenheng, se vårt skolemateriell.